

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์   ศักยภาพการแก้ปัญหาของกลุ่มศรัทธาวัดในชุมชนชนบท
ชื่อผู้เขียน   พระมหาจ่านงค์ พูลนวล
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต   สาขาวิชาการศึกษานอกระบบ
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร. ชูเกียรติ ลีสุวรรณ   ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ดุสิต ดวงสา   กรรมการ
อาจารย์ วิสุทธิ์ วานิช   กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา โครงสร้างทางสังคมและระบบความสัมพันธ์กับวิเคราะห์ศักยภาพของกลุ่มศรัทธาวัด ในการแก้ปัญหาของชุมชนชนบท รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยเก็บข้อมูลในกลุ่มที่ศึกษา ด้วยการสนทนากลุ่ม การสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้างและไม่มีโครงสร้าง การสังเกตแบบมีส่วนร่วม และไม่มีส่วนร่วม รวมทั้งศึกษาจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

กลุ่มศรัทธาวัด เกิดจากการรวมตัวของชาวบ้านทุกเพศทุกวัยในชุมชน มีพื้นฐานมาจากวัฒนธรรมดั้งเดิม โดยอาศัยความเชื่อในพุทธศาสนาเป็นเครื่องมือ มีวัดเป็นศูนย์กลางดำเนินกิจกรรมของกลุ่มในด้านต่าง ๆ ทั้งทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรม

ภายในกลุ่มศรัทธาวัดมีโครงสร้างทางสังคมอยู่ภายใต้บริบทของระบบความสัมพันธ์เดิมที่เป็นองค์รวมประกอบด้วยระบบการผลิต ระบบความสัมพันธ์ และระบบความเชื่อที่สัมพันธ์กัน กลุ่มศรัทธาวัดเป็นองค์กรชาวบ้านที่มีความยืดหยุ่นในการบริหารและการจัดการ มีความแตกต่างจากระบบราชการ องค์ประกอบของกลุ่มศรัทธาวัดประกอบขึ้นโดยอาศัยกลไกทางสังคม พระสงฆ์ ผู้รู้ ผู้อาวุโส ซึ่งเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม และได้รับการยอมรับจากชุมชนภายในกลุ่มมีความสัมพันธ์

เป็นเสมือนเครือญาติเดียวกัน มีผู้นำของกลุ่มทำหน้าที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ภายในกลุ่ม
ผูกพันเป็นศรัทธาไว้ด้วยกัน สมาชิกมีความศรัทธาต่อกลุ่ม เชื่อมั่นในตัวของผู้นำ และมี
สัจจะจริงใจต่อกัน ระบบความสัมพันธ์ของกลุ่มศรัทธาไว้เป็นความสัมพันธ์ที่มีพื้นฐานจาก
วัฒนธรรมดั้งเดิมของชุมชน

กล่าวได้ว่า กลุ่มศรัทธาไว้มีพื้นฐานจากวัฒนธรรมดั้งเดิม เป็นทุนทางสังคมและ
วัฒนธรรมเป็นรากเหง้าของชุมชน ชุมชนได้นำศักยภาพดังกล่าวมาจัดการแก้ไขปัญหาของ
ชุมชนทั้งในสภาวะปกติและสภาวะวิกฤติ ที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงของบริบททางสังคมและ
วัฒนธรรมตลอดมา

พลวัตทางสังคมของกลุ่มศรัทธาไว้ไม่ได้หยุดนิ่ง หากได้มีการปรับเปลี่ยนไป
ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงทางสังคม การเมือง เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม กลุ่มศรัทธาไว้จะ
ดำรงอยู่ต่อไปภายใต้โครงสร้างของชุมชนในบริบทใหม่ที่เปลี่ยนแปลง เนื่องจากความเชื่อทาง
พุทธศาสนายังคงอยู่กับชุมชน

Thesis Title	Potentiality for Problems Solving of the Buddhist Faithful in Rural Communities		
Author	Phramaha Jamnong Poolnual		
M.Ed.	Nonformal Education		
Examining Committee			
	Assoc. Prof. Dr. Chukiat Leesuwan		Chairman
	Asst. Prof. Dr. Dusit Duangsa		Member
	Lect. Visut Vanit		Member

Abstract

This research was designed to study social structures and relationship systems in order to analyze the potentiality of the Buddhist Faithful in solving rural community problems. This research was based on data drawn from small group discussions, structured and non-structured interviews, participant and non-participant observations. The study was also based on relevant documents as well as research work. Research results were summarized as follows :

The Buddhist Faithful was made up of villagers from all walks of life in the community who share a primeval culture with a belief in Buddhism as its dynamic force. Group activities in terms of social, economic, politic and cultural aspects were all centered around the temple.

Within the Buddhist Faithful was found a social structure that interacted in the context of an original, central relationship system that encompassed the respective systems of production, relations and beliefs. The Buddhist

Faithful was a community's informal grouping with ease and elasticity in administration as well as management. Many components of the so-called lay community were syncretised together through a social mechanism with the learned, elderly, virtuous, and monks as its leaders. In each group there was a kind of relationship seemingly identical to the kinship system, within which the group leaders interweaves several social strands into one. Members were faithful to the group, had confidence in the leaders, and were truthful to one another. The relationship system of the Buddhist Faithful was based on the long-cherished culture of the community.

It could be stated that the Buddhist Faithful was grounded in primeval culture as its own socio-cultural source and community foundation. The community utilized the aforesaid potentials for solving their problems in normal as well as critical circumstances, which were always occurring amidst social and cultural changes.

Social dynamics of the aforesaid group was not static but always drifting amidst social, political, economic and cultural changes. The Buddhist Faithful would perpetuate under the community structure in a new changing context as long as the belief in Buddhism remained active in the community.